

Ewa Szary

"Socjologia literatury a poetyka historyczna", Janusz Sławiński [w:] "Problemy socjologii literatury", Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/43, 132

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ RUDZIŃSKA Kamila: Pisarz wobec kultury masowej./Wybrane problemy polskiej autorefleksji literackiej lat 1956-1966/. W: Problemy socjologii literatury. Pod redakcją J.Sławińskiego. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971. -IBL PAN. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. XXIII, s. 311-334.

Praca socjologiczno-literacka poświęcona omówieniu postawy pisarzy XX-wiecznych wobec negatywnych przejawów i skutków rozwoju cywilizacyjnego. Głównym i szczegółowo tu analizowanym przez autorkę zagadnieniem jest stosunek pisarzy do "kultury masowej", oscylujący pomiędzy świadomością pozytywnych możliwości umasowienia kultury autentycznej a świadomością niebezpieczeństwa i przeszkód, które grożą kulturze autentycznej ze strony zdehumanizowania i anonimowości nowej cywilizacji XX-wiecznej. Autorkę interesuje przede wszystkim ta druga linia refleksji - jest ona w pracy egzemplifikowana wypowiedziami: Andrzejewskiego, Różewicza, K.Brandysa, A.Rudnickiego i Herberta.

BP/43

E.Sz.

/I/ SŁAWIŃSKI Janusz: Socjologia literatury a poetyka historyczna. W: Problemy socjologii literatury. Pod redakcją J.Sławińskiego. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971. IBL PAN. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. XXIII, s. 29-52.

Rozprawa teoretyczna o charakterze socjologiczno-literackim. Autor dokonuje przeglądu problematyki tzw.socjologii form literackich. Problematyka ta - jego zdaniem - kształtuje się jako odpowiedź na trzy dziedziny dociekań: socjologię życia literackiego, badanie społecznej genezy twórczości, badanie dziejów recepcji utworów literackich. Socjologię form literackich interesuje społeczne zakorzenienie możliwości, środków i sposobów literackiego komunikowania. Poszczególnym poziomom kultury literackiej w przestrzeni tradycji odpowiadają określone zbiory konwencji. Socjologia form literackich - według autora - koncentruje się na dwóch zjawiskach: 1/ na morfologii tradycji, rozważanej jako korelat kultury literackiej, a przez nią - społecznego rozwarstwienia publiczności danego miejsca i czasu; 2/ na strukturze znaczeniowej dzieła, rozważanej jako "partytura" dla tych sytuacji komunikacyjnych, przez które utwór literacki żyje w obiegu społecznym.

BP/43

E.Sz.